

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-109-04

Druk nr 3058
Warszawa, 28 czerwca 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o rachunkowości.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o rachunkowości

Art. 1. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisy ustawy o rachunkowości, zwanej dalej „ustawą”, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej „MSR”, stosują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie, w zakresie nieuregulowanym przez MSR.”;

2) w art. 3 ust. 1:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) emitencie papierów wartościowych ubiegającym się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego – rozumie się przez to jednostkę, która złożyła do właściwego organu wniosek lub innego rodzaju dokument, na podstawie którego może nastąpić wprowadzenie papierów wartościowych do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z takich rynków,”

b) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości – rozumie się przez to wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone ustawą, w tym także określone w MSR, zapewniające wymaganą jakość sprawozdań finansowych,”;

3) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.”;

4) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, o której mowa w art. 7.”;

5) w art. 10:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,”

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy, przyjmując zasady (politykę) rachunkowości, jednostki mogą stosować krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości. W przypadku braku odpowiedniego standardu krajowego, jednostki, inne niż wymienione w art. 2 ust. 3, mogą stosować MSR.”;

6) w art. 28 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych dopuszcza się stosowanie dyskonta lub odpisów wyłącznie przy ustalaniu rezerw na skapitalizowaną wartość rent, rezerw ubezpieczeń na życie, rezerw ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, oraz rezerw na premie i rabaty (bonifikaty) dla ubezpieczonych w związku z osiąganymi dochodami z lokat stanowiących pokrycie tych rezerw.”;

7) w art. 45:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 12 ust. 2, oraz na inny dzień bilansowy, stosując odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b, zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, określone w rozdziale 4.”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:

- „1a. Sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego i emitentów papierów wartościowych ubiegających się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR.
- 1b. Sprawozdania finansowe jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, mogą być sporządzane zgodnie z MSR.
- 1c. Decyzję w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, przez jednostki, o których mowa w ust. 1a oraz 1b, podejmuje organ zatwierdzający.”;

8) w art. 55 po ust. 6 dodaje się ust. 6a-6d w brzmieniu:

- „6a. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz banków sporządza się zgodnie z MSR.
- 6b. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych ubiegających się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR.
- 6c. Skonsolidowane sprawozdania finansowe jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca wyższego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

6d. Decyzję w sprawie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, przez jednostki, o których mowa w ust. 6b i 6c, podejmuje organ zatwierdzający jednostki dominującej.”;

9) art. 63b otrzymuje brzmienie:

„Art. 63b. 1. Jednostki, których dane objęte są skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, a w szczególności jednostki zależne i współzależne, powinny stosować jednakowe metody wyceny aktywów i pasywów oraz sporządzania sprawozdań finansowych, zgodne z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości jednostki dominującej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli nie jest możliwe z ważnych przyczyn stosowanie jednakowych metod wyceny i sporządzania sprawozdań finansowych lub jeżeli jednostka dominująca sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSR, a jednostki, których dane objęte są skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, nie sporządzają sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, to należy dokonać odpowiednich przekształceń sprawozdań finansowych tych jednostek, których dane finansowe są istotne dla realizacji obowiązku określonego w art. 4 ust. 1.

3. Zasady określone w art. 51 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

10) w art. 79 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) prowadzi działalność usługową w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych bez wymaganych uprawnień,

7) prowadzi działalność usługową w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych bez spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 80a ust. 1”;

11) w art. 81 uchyla się ust. 1;

12) w załączniku nr 3:

a) w części „Bilans” wprowadza się następujące zmiany:

– poz. B.II. aktywów bilansu otrzymuje brzmienie:

„II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych

1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki
3. Pozostałe lokaty”,

– poz. B.IV. aktywów bilansu otrzymuje brzmienie:

„IV. Należności depozytowe od cedentów”,

– poz. C aktywów bilansu otrzymuje brzmienie:

„C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający”,

– poz. D aktywów bilansu otrzymuje brzmienie:

„D. Należności

I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

1. Należności od ubezpieczających, w tym:

1.1. Od jednostek podporządkowanych

- 1.2. Od pozostałych jednostek
 2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych, w tym:
 - 2.1. Od jednostek podporządkowanych
 - 2.2. Od pozostałych jednostek,
 3. Inne należności
 - 3.1. Od jednostek podporządkowanych
 - 3.2. Od pozostałych jednostek
- II. Należności z tytułu reasekuracji, w tym:
1. Od jednostek podporządkowanych
 2. Od pozostałych jednostek
- III. Inne należności
1. Należności od budżetu
 2. Pozostałe należności, w tym:
 - 2.1. Od jednostek podporządkowanych
 - 2.2. Od pozostałych jednostek”,
- poz. C.VI. i C.VII. pasywów bilansu otrzymuje brzmienie:
- „VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków
- VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie”,
- po poz. C.VII. pasywów bilansu dodaje się poz. C.VIII. w brzmieniu:
- „VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający”,
- poz. D.V. i D.VI. pasywów bilansu otrzymuje brzmienie:
- „V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych określonych w statucie

VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający”,

– po poz. D pasywów bilansu dodaje się poz. E w brzmieniu:

„E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)

1. Oszacowane regresy i odzyski brutto

2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach”,

– poz. H pasywów bilansu otrzymuje brzmienie:

„H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne

I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

1. Zobowiązania wobec ubezpieczających, w tym:

1.1. Wobec jednostek podporządkowanych

1.2. Wobec pozostałych jednostek

2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych, w tym:

2.1. Wobec jednostek podporządkowanych

2.2. Wobec pozostałych jednostek

3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w tym:

3.1. Wobec jednostek podporządkowanych

3.2. Wobec pozostałych jednostek

II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji, w tym:

1. Wobec jednostek podporządkowanych

2. Wobec pozostałych jednostek

III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek, w tym:

1. Zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń

2. Pozostałe

IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych

V. Inne zobowiązania

1. Zobowiązania wobec budżetu

2. Pozostałe zobowiązania

2.1. Wobec jednostek podporządkowanych

2.2. Wobec pozostałych jednostek

VI. Fundusze specjalne”,

b) w części „Techniczny rachunek ubezpieczeń na życie”

poz. II.2. otrzymuje brzmienie:

„2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych”,

c) w części „Ogólny rachunek zysków i strat” poz. II.2. otrzymuje

brzmienie:

„2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych”,

d) w części „Rachunek przepływów pieniężnych (metoda

bezpośrednia)” wprowadza się następujące zmiany:

– poz. A.I. pkt 1 ppkt 1.2. otrzymuje brzmienie:

„1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań”,

– poz. A.II. pkt 1 ppkt. 1.5. i 1.6. otrzymują brzmienie:

„1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów

1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej”,

– po ppkt 1.6. poz. A.II. pkt 1 dodaje się ppkt 1.7. w brzmieniu:

- „1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej”,
- poz. B.I.2. otrzymuje brzmienie:
 - „2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych”,
- poz. B.I.4 otrzymuje brzmienie:
 - „4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom”,
- poz. B.II.2. otrzymuje brzmienie:
 - „2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych”,
- poz. B.II.4. otrzymuje brzmienie:
 - „4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom”.

Art. 2. 1. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów wyłącznie dłużnych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego:

- 1) mogą być sporządzane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w 2005 r.;
- 2) sporządza się zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpreta-

cjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w 2007 r.

2. Decyzję w sprawie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, podejmuje organ zatwierdzający jednostki dominującej.

Art. 3. Ustawa ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się w 2005 r.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 10, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959.

UZASADNIENIE

Przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości został opracowany w związku z rozporządzeniem nr 1606/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (Dz.Urz. L 243, 11.09.2002) oraz w związku z koniecznością dokonania zmian w ustawie w zakresie rachunkowości zakładów ubezpieczeń, a także w związku z koniecznością określenia odpowiedzialności karnej za usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych bez wymaganych uprawnień bądź obowiązkowego ubezpieczenia.

1. Rozporządzenie nr 1606/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (Dz.Urz. L 243, 11.09.2002) – zwanym dalej „rozporządzeniem 1606/2002” – jest adresowane do państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pozostałych państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (*Annex XXII - Company Law, Agreement on the European Economic Area*) i ma bezpośrednie zastosowanie w Polsce od dnia 1 maja 2004 r.

Zgodnie z art. 3 ust. 4 rozporządzenia 1606/2002 przyjęte MSR będą ogłaszane w każdym z oficjalnych języków urzędowych Wspólnoty w formie rozporządzenia Komisji w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich. W celu wykonania postanowień rozporządzenia 1606/2002 Komisja Europejska wydała rozporządzenie nr 1725/2003 z dnia 29 września 2003 r. (Dz.Urz. L 261, 13.10.2003) zmienione rozporządzeniem nr 707/2004 z dnia 6 kwietnia 2004 r. (Dz.Urz. L 111, 17.04.2004) zawierające teksty przyjętych MSR i MSSF nr 1; bez MSR 32 i MSR 39, które regulują zagadnienia instrumentów finansowych.

Rozporządzenie 1606/2002 nakłada na emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu na regulowanych rynkach państw członkowskich obowiązek stosowania MSR przy sporządzaniu

skonsolidowanych sprawozdań finansowych, począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w 2005 r. (art. 4 rozporządzenia 1606/2002).

Dodatkowo rozporządzenie 1606/2002 pozostawia państwom członkowskim m.in. decyzję dotyczącą:

- 1) możliwości odroczenia obowiązku stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych przez emitentów, których wyłącznie dłużne papiery wartościowe zostały dopuszczone na regulowany rynek państwa członkowskiego, o dwa lata, tj. do roku obrotowego rozpoczynającego się w 2007 r. (art. 9 lit. a rozporządzenia 1606/2002),
- 2) stworzenia możliwości lub nałożenia obowiązku stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych oraz jednostkowych sprawozdań finansowych przez pozostałe jednostki (art. 5 rozporządzenia 1606/2002).

W projekcie zmian ustawy o rachunkowości skorzystano z powyższych możliwości zawartych w rozporządzeniu 1606/2002, wprowadzając:

- w art. 45 ustawy w ust. 1a i 1b (art. 1 pkt 7 lit. b i art. 3 projektu w związku z art. 5 rozporządzenia 1606/2002) możliwość sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w 2005 r., przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub ubiegających się o dopuszczenie do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR,
- w art. 55 ustawy w ust. 6a (art. 1 pkt 8 i art. 3 projektu w związku z art. 5 rozporządzenia 1606/2002) obowiązek sporządzania, zgodnie z MSR od 2005 r., skonsolidowanych sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz banków,
- w art. 55 ustawy w ust. 6b i 6c (art. 1 pkt 8 i art. 3 projektu w związku z art. 5 rozporządzenia 1606/2002) możliwość sporządzania, zgodnie z MSR od 2005 r., skonsolidowanych sprawozdań finansowych:

- a) emitentów papierów wartościowych ubiegających się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz
 - b) jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca wyższego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR,
- art. 2 projektu (art. 9 lit. a rozporządzenia 1606/2002) odroczenie do 2007 r. obowiązku stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych przez emitentów, których wyłącznie dłużne papiery wartościowe zostały dopuszczone do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego i jednocześnie stworzenie możliwości stosowania MSR dla tych jednostek od 2005 r.

Powyższe zmiany w ustawie stanowią pierwszy etap wdrażania w Polsce MSR i mają na celu zapewnienie porównywalności danych prezentowanych w sprawozdaniach finansowych sporządzanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub ubiegających się o dopuszczenie do publicznego obrotu lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz jednostek sektora bankowego poprzez stosowanie standardów rachunkowości przyjmowanych na rynkach regulowanych w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Dalsze rozstrzygnięcia, dotyczące terminu wprowadzenia obowiązku/możliwości stosowania MSR w jednostkowych lub skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, nastąpią po dokonaniu analizy funkcjonowania systemu, polegającego na umożliwieniu stosowania MSR przez określone jednostki od roku 2005.

Konsekwencją ww. zmian są zmiany w art. 2 ust. 1 i 3 (art. 1 pkt 1 projektu), art. 3 ust. 1 pkt 11 (art. 1 pkt 2 lit. b projektu), art. 4 ust. 1 (art. 1 pkt 3 projektu), art. 8 ust. 1 (art. 1 pkt 4 projektu), art. 10 ust. 1 pkt 2 (art. 1 pkt 5 lit. a projektu), art. 45 ust. 1 (art. 1 pkt 7 lit. a projektu). Ponadto w art. 3 ust. 1 w pkt 3a (art. 1 pkt 2 lit. a projektu) wprowadzono definicję emitenta papierów wartościowych ubiegającego się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu

lub do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

MSR swoim zakresem obejmują zasady wyceny aktywów i pasywów oraz prezentacji danych w sprawozdaniach finansowych, dlatego też jednostki, które będą sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z MSR, będą stosowały przepisy ustawy o rachunkowości w zakresie nieuregulowanym w MSR, tzn.: przepisy określające zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, inwentaryzacji, badania i ogłaszania sprawozdań finansowych, ochrony danych, odpowiedzialności karnej i niektóre przepisy szczególne. Jednostki te będą również miały możliwość stosowania, w sprawach nieuregulowanych w MSR i w ustawie o rachunkowości, krajowych standardów rachunkowości (art. 2 ust. 3 w związku z art. 10 ust. 3 – art. 1 pkt 1 lit. b i pkt 5 lit. b projektu).

W projekcie przyjęto również, że decyzję w sprawie sporządzania jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR podejmuje organ zatwierdzający (art. 45 ust. 1c – art. 1 pkt 7 lit. b, art. 55 ust. 6d – art. 1 pkt 8 oraz art. 2 ust. 2 projektu).

Projekt zakłada również, że jednostki, których dane są objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i które nie skorzystały z możliwości sporządzania sprawozdania finansowego według MSR, będą nadal sporządzać swoje sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości (art. 63b ustawy – art. 1 pkt 9 projektu).

2. Zmiany dotyczące rachunkowości zakładów ubezpieczeń zostały opracowane w związku z koniecznością dostosowania zapisów ustawy o rachunkowości do nowej ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. oraz dyrektywy Rady UE z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń oraz ujednoczenia sposobu prezentacji danych zawartych w sprawozdaniu.

W projekcie zawarto zmiany polegające m.in. na:

- a) ujednoczeniu delegacji zawartych w ustawie o rachunkowości dotyczących zasad ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w tym również dyskonta (art. 28 ust. 10 ustawy – pkt 6 projektu),
- b) ujednoczeniu i dostosowaniu poszczególnych zapisów i pojęć występujących w ustawie o rachunkowości do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (załącznik nr 3 ustawy – art. 1 pkt 12 projektu) w szczególności:
- poz. C aktywów bilansu do art. 2 pkt 13 ustawy o działalności ubezpieczeniowej,
 - poz. B.IV. aktywów bilansu do art. 154 ust. 6 pkt 15 ustawy o działalności ubezpieczeniowej,
 - poz. C.VI., C.VII., C.VIII. pasywów bilansu do art. 151 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej,
 - poz. D.V., D.VI. pasywów bilansu – konsekwencja ww. zmian,
- c) uregulowaniu sposobu prezentacji regresów, stosownie do zapisów ww. dyrektywy Rady UE oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej (załącznik nr 3 ustawy poz. E pasywów bilansu – art. 1 pkt 12 projektu),
- d) ujednoczeniu zasad prezentacji odzysków określonych w rachunku przepływów pieniężnych oraz technicznego rachunku ubezpieczeń (załącznik nr 3 ustawy część „Rachunek przepływów pieniężnych” poz. A.I. pkt 1 ppkt 1.2., poz. A.II. pkt 1 ppkt 1.5., 1.6, 1.7 – art. 1 pkt 12 projektu),
- e) zamianie pojęcia „jednostki powiązane” na „jednostki podporządkowane”, co pozwoli m.in. na zachowanie jednolitej prezentacji sprawozdań finansowych, gdyż forma sprawozdania finansowego banków określona w załączniku nr 2 do ustawy o rachunkowości wyodrębnia jedynie pozycje dotyczące jednostek podporządkowanych. Ponadto rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń wprowadziło obowiązek wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych metodą praw własności. Według obowiązującego stanu prawnego wartości te są wykazywane w pozycji B.II. „Lokaty

w jednostkach powiązanych”. Wydaje się zasadne, żeby w tej pozycji sprawozdania finansowego wykazywane były tylko udziały w jednostkach podporządkowanych, co przy szczególnych zasadach wyceny ułatwiłoby analizę sprawozdań finansowych w tym zakresie (załącznik nr 3 ustawy – art. 1 pkt 12 projektu).

3. Zmiany w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych mają na celu uzupełnienie katalogu sankcji dotyczących usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych poprzez wprowadzenie odrębnej sankcji karnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych bez wymaganych uprawnień oraz sankcji karnej, w związku z przepisem art. 80a ustawy o rachunkowości, za prowadzenie ksiąg rachunkowych bez wymaganego obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do wykonywania działalności usługowej w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych (art. 79 pkt 6 i 7 ustawy – art. 1 pkt 10 projektu).

Zmiana ustawy o rachunkowości wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2005 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących sankcji karnych za usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych bez wymaganych uprawnień oraz za brak wymaganego obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (art. 1 pkt 10 projektu), które wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

Zmiana ustawy o rachunkowości będzie miała zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się w 2005 r.

Nowelizacja ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Cel wprowadzenia ustawy

Zmiany w ustawie mają na celu:

- 1) zapewnienie porównywalności danych prezentowanych w sprawozdaniach finansowych sporządzanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub ubiegających się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu oraz banków poprzez stosowanie standardów rachunkowości przyjmowanych na rynkach regulowanych w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 2) dostosowanie przepisów ustawy o rachunkowości do znowelizowanej ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. oraz dyrektywy Rady UE z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń oraz ujednolicenia sposobu prezentacji danych zawartych w sprawozdaniu, w zakresie rachunkowości zakładów ubezpieczeń oraz
- 3) uzupełnienie katalogu sankcji dotyczących usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Zakres podmiotowy oddziaływania regulacji dotyczy będących spółkami emitentów papierów wartościowych, mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium RP i których papiery wartościowe dopuszczone są do publicznego obrotu lub obrotu na rynkach regulowanych w Polsce lub innych krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której spółka dominująca jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub obrotu na rynkach regulowanych w Polsce lub innych krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, banków, zakładów ubezpieczeń oraz podmiotów usługowo prowadzących księgi rachunkowe.

Skutki wprowadzenia ustawy

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nowelizacja ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Nie przewiduje się wpływu ustawy na rynek pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wprowadzenie możliwości sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSR przez polskie spółki, których papiery wartościowe dopuszczone są do publicznego obrotu lub obrotu na rynkach regulowanych w Polsce lub innych krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przyczyni się do zwiększenia porównywalności danych zawartych w tych sprawozdaniach z danymi prezentowanymi przez spółki notowane na rynkach regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a przez to zwiększy możliwość pozyskiwania kapitałów na europejskim rynku finansowym przez krajowych emitentów.

Wprowadzenie sankcji karnych dla podmiotów prowadzących usługowo księgi rachunkowe bez posiadania wymaganych uprawnień lub obowiązkowego ubezpieczenia OC może przyczynić się do wyeliminowania z rynku tych podmiotów, które nie posiadają odpowiednich kwalifikacji oraz umiejętności, a także zdyscyplinuje te podmioty do zabezpieczenia się przed powstaniem ewentualnych szkód z tytułu prowadzonej działalności.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Przewiduje się, że proponowana regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

Konsultacje

Projekt został skierowany do konsultacji z partnerami społecznymi: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Business Center Club, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Polska

Izba Ubezpieczeń, Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, Związek Banków Polskich, Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy, Komisja Papierów Wartościowych i Giełd, Komisja Nadzoru Bankowego, Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

Większość zgłoszonych propozycji przez ww. podmioty została uwzględniona w projekcie zmian ustawy, m.in. umożliwiono stosowanie MSR przy sporządzaniu jednostkowych sprawozdań finansowych spółkom wchodzącym w skład grupy kapitałowej, w której spółka dominująca sporządza swoje skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR; objęto projektowaną regulacją spółki ubiegające się o dopuszczenie swoich papierów wartościowych do publicznego obrotu; objęto obowiązkiem sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkie banki.

Nie zostały uwzględnione m.in. propozycje dotyczące:

- a) umożliwienia sporządzania sprawozdań finansowych – jednostkowych i skonsolidowanych – zgodnie z MSR wszystkim jednostkom od 2005 r.,
- b) doprecyzowania, że stosowanie MSR dotyczy także sprawozdań finansowych sporządzanych za okresy sprawozdawcze inne niż rok obrotowy.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- 402 /04/DPE/ot

Warszawa, dnia 22.06, 2004 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem (nr RM-10-109-04) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości został opracowany w związku z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2002 r. nr 1606/2002/WE w sprawie stosowania Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (O.J. L 243, 11/09/2002), oraz w związku z koniecznością dokonania zmian w ustawie w zakresie rachunkowości zakładów ubezpieczeń i odpowiedzialności karnej za usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych. W celu wykonania postanowień rozporządzenia 1606/2002/WE Komisja Europejska wydała Rozporządzenie z dnia 29 września 2003 r. nr 1725/2003/WE (O.J. L 261, 13/10/2003) zawierające teksty przyjętych MSR i MSSF nr 1; bez MSR 32 i MSR 39, które regulują zagadnienia instrumentów finansowych.
- II. Rozporządzenie 1606/2002/WE nakłada na emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu na regulowanych rynkach krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego, obowiązek stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych. począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w 2005 r. Ponadto Rozporządzenie 1606/2002/WE

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

pozostawia Państwu Członkowskim do rozstrzygnięcia decyzję dotyczącą możliwości odroczenia obowiązku stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych przez emitentów, których wyłącznie dłużne papiery wartościowe zostały dopuszczone na regulowany rynek Państwa Członkowskiego, o dwa lata, tj. do roku obrotowego rozpoczynającego się w 2007 r. oraz decyzję dotyczącą stworzenia możliwości lub nałożenia obowiązku stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych oraz jednostkowych sprawozdań finansowych przez pozostałe jednostki. Omawiany projekt ustawy, stosownie do ww. postanowień Rozporządzenia 1606/2002/WE przewiduje możliwość sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się w 2005 r., przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub do obrotu na rynkach regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz jednostek, wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub do obrotu na rynkach regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Jednocześnie omawiana zmiana ustawy przewiduje odroczenie do 2007 r. obowiązku stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych przez emitentów, których wyłącznie dłużne papiery wartościowe zostały dopuszczone do publicznego obrotu lub do obrotu na rynkach regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego i jednocześnie stworzenie możliwości stosowania MSR dla tych jednostek od 2005 r. Powyższe zmiany w ustawie, stanowią pierwszy etap wdrażania w Polsce MSR i mają na celu zapewnienie porównywalności danych prezentowanych w sprawozdaniach finansowych sporządzanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub do obrotu na rynkach regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego poprzez stosowanie standardów rachunkowości przyjmowanych na rynkach regulowanych w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

III. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Andrzej Raczko
Minister Finansów

